

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Bc. **Lucie Rief**

Název: **Recentní relikty světového a afrického otroctví na příkladu Mauritánie**

Politologie – africká studia, Katedra politologie, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2016-2017, 89 stran

Téma otroctví, zejména současného, se stalo zásadním v souvislosti s civilizačním střetem probíhajícím na počátku 21. století a se vzrůstem nábožensko-kulturní dichotomie euroamerického a islámského světa. Je to téma aktuální i pro africká studia, protože právě některé africké islámské oblasti zjevně otroctví udržují. Případ Mauritánie je o to významnější, že velký stát představuje přechod mezi severní „bílou“ Afrikou a subsaharskou černošskou oblastí, a odráží tak do jisté míry problémy a tendence obou makroregionů.

Po anotaci, obsahu a seznamu použitých zkratk (kde by bylo užitečné názvy i přeložit do češtiny nebo charakterizovat příslušnou instituci) přestavuje v Úvodu (s. 2-6) motivy a obsah práce, nabízí i hypotézu, cíle a strukturu práce a hlavní zdroje. Spíše faktografická východiska než teoretický základ předkládá kapitola Otroctví a lidskoprávní závazky (s. 7-22) vysvětlující hlavní mezinárodněprávní dokumenty vztahující se k otroctví a zejména současné formy otroctví existující v Africe, zmiňuje i mezinárodní a nevládní organizace bojující proti otroctví, z jejichž materiálů práce často vychází a čerpá. V kapitole Mauritánie – obecná východiska (s. 37-47) je kromě stručné historie muslimského státu nastíněna souvislost mezi otroctvím a politickými stranami, z níž vyplývá, že úsilí o odstranění reliktní otroctví je spíše programem politické opozice. Samostatně se vybranému tématu věnuje další kapitola Problematika otroctví v Mauritánii (s. 48-58), kde autorka uvádí tradiční, náboženské a sociální kořeny přetrvávajícího skrytého otroctví paradoxně krytého formálním příklonem státu k euroamerickému právnímu modelu. Důležitým zjištěním je výskyt moderního otroctví spojeného spíše s problémem chudoby vedle etnicko-náboženského otroctví tradičního. V poslední tematicky významné kapitole Komparace a predikce (s. 59-72) se situace v Mauritánii srovnává s vhodnými srovnatelnými státy Sahelu, a to Nigerem, Burkinou Faso a Mali; z užitečné tabulky na s. 67 vzniklé touto komparací vyplývá i souvislost reliktní otroctví s etnickou a náboženskou skladbou obyvatel příslušného státu. Autorka zde dále naznačuje možné pozitivní i negativní scénáře vývoje řešení vybraného problému v Mauritánii. Závěr (s. 73-78) rekapituluje poznatky a víceméně potvrzuje hypotézu představenou v Úvodu. Poslední částí textu je soupis zdrojů na s. 79-89.

Výběrem tématu je práce výjimečná stejně jako využitím zdrojů českých, anglických, francouzských a německých. Autorka osvědčila znalost reálií v oblasti Afriky, která nebývá častým předmětem výzkumů. Práce je napsána v koncizním odborném stylu bez publicistických klišé, užiteční jsou zejména různé srovnávací a faktograficky výmluvné tabulky.

Věcné chyby nejsou velké. Na s. 25 nelze zákaz otrokářství ve Spojených státech r. 1808 spojovat s termínem Konfederace, který je pozdější. V africkém tématu vyznívají zmínky kupříkladu o Nepálu (s. 32) nadbytečně. „Pulaar“ (s. 46) jsou patrně Fulbové. Přesmyčka ve jménu „Mobido Keita“ (s. 64 správně Modibo) je zřejmě překlep stejně jako „Velká listina a svobod“ (s. 10). Z formulačního hlediska jsou jakási resumé v úvodu kapitol (s. 7, 23, 37 atd.) zbytečná. V jinak správném jazykovém vyjadřování vadí chyby v deklinaci (v Guinea-Bissau, s. 30, politika Marcuse Terentiusse Varra, s. 8), dublety (Bídán x Bidán, s. 39) a jiné chyby (Lýbie, s. 19), objevily se i prohřešky v oblasti interpunkce – čárka chybí například před „a sice“ (s. 4), po „Gombára“ (s. 4), za „zmíněno“ (s. 56). Graficky zvláštní je vytištění hlavního textu oboustranně a seznamu pramenů a literatury jen jednostranně.

Jistou slabinou této *case study* zaměřené na jediný africký stát je menší akcent na politické a politologické kategorie či jevy vyplývající z analýzy tématu chápaného především sociálně, religionisticky a lidskoprávně. Přesto jsou politické konotace srozumitelně zmíněny. Kromě výše uvedených kladů, z nichž znovu podtrhuji dobrou orientaci v západoafrickém prostoru, pokládám naopak za pozitivní objektivní pohled na fakta i možnosti vývoje, a především odvahu toto

nezvyklé téma, mimořádně důležité nejen pro zvolenou oblast, zpracovat. Proto doporučuji práci k obhajobě.

doc. PhDr. Jan Klíma  
KPOL FF UHK

Hradec Králové 3. ledna 2017